

Örgüt Kültüründe ?? Güvenli?i Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Örgüt Kültüründe ?? Güvenli?i Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28176>

Özet

Örgüt Kültüründe ?? Güvenli?i Ölçe?i, yüksek riskli endüstriyel ortamlarda çal??anlar?n alg?lad??? i? güvenli?i kültürünün boyutlar?n? ve seviyesini ölçmek amacıyla geli?tirilm? bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, özellikle tersaneler gibi tehlikeli çal??ma ko?ullar?na sahip bölgelerdeki örgütsel kültürü ve yönetimin i? güvenli?i taahhüdünü de?erlendirmeye odaklanmaktadır. Ölçek, ?stanbul Teknik Üniversitesi'nde yürütülen bir yüksek lisans tezi kapsamında Örgüt Kültürü ile i? güvenli?i aras?ndaki ili?kiyi yap?sal olarak incelemek üzere tasarlanm??tır.

Geli?tirme sürecinde 43 maddeden olu?an ölçe?in yap? geçerli?i faktör analizi ve do?rulay?c? faktör analizi (DFA) yöntemleriyle kapsaml? bir ?ekilde test edilmi?, iç tutarlılı??? ise yüksek düzeyde güvenilirlik katsay?s? (Cronbach's Alpha: 0.921) ile kan?tlanm??tır. Ölçek, çal??anlar?n i? güvenli?i uygulamalar?na yönelik yönetsel sorumluluk, geribildirim mekanizmalar? ve kaza raporlama isteklili?i gibi kritik alanlardaki alg?lar?n? 5'li Likert tipi bir derecelendirme sistemiyle toplamay? hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler

?? Güvenli?i Kültürü, Örgüt Kültürü, ?? Sa?lı??? ve Güvenli?i, Tersane, Psikometrik Ölçek Geli?tirme, Faktör Analizi, Güvenirlik

Yazarlar

Uluç Mörek

Amaç

Ölçe?in temel amacı, örgütsel kültürün bir alt bile?eni olan i? güvenli?i kültürünü sistematik ve bilimsel yöntemlerle ölçebilecek geçerli ve güvenilir bir araç sunmaktır. Bu araç, özellikle riskli sektörlerdeki (örneğin, denizcilik ve tersanecilik) yönetim kademelerinin i? güvenli?ine olan ba?lılı???n?, çal??anlar?n güvenlik uygulamalar?na katılımlar?n? ve genel güvenlik iklimini nicel olarak belirlemeyi amaçlar.

Ölçek, yöneticilere ve ara?tırmacılara, i? yerindeki güvenlik performans?n? artırmak için hangi kültürel faktörlere odaklanmalar? gerekti?ini tespit etmede somut veriler sa?lamay? hedeflemektedir. Ölçek, Türkiye'deki i? güvenli?i alan?ndaki literatüre katkıda bulunmak ve yüksek riskli çal??ma ortamlar?nda kültürel müdahalelerin etkinli?ini de?erlendirmek için kritik bir araç olarak konumlandırılm??tır.

Yap?

Ölçek, temel olarak **Örgüt Kültüründe ?? Güvenli?i** yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, çal??anlar?n deneyimledi?i ve yönetimin sergiledi?i davran??lar arac?l??yla tezahür eden güvenlik de?erleri, inançlar? ve normlar? bütünüdür. Ölçülen temel boyutlar genellikle ?unlar? içerir:

Yönetim Taahhüdü ve Sorumlulu?u (Yönetimin güvenli?e verdi?i önem ve aktif kat?l?m?).

?leti?im ve Geribildirim Mekanizmalar? (Güvenlikle ilgili sorunlar?n aç?kça tart???lmas? ve geribildirim al?nmas?).

Risk Alg?s? ve Raporlama ?ste?i (Kazalar?n ve tehlikeli durumlar?n raporlanmas?na yönelik kültürel tutum).

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, yap? geçerli?ini test etmeye odaklanm??t?r. Yap? geçerli?i için hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullan?lm??t?r. Bu analizler, ölçek maddelerinin kuramsal olarak amaçlanan faktörlere uygun bir ?ekilde grupland??n? ve ölçe?in teorik yap?y? temsil etti?ini göstermi?tir.

Faktör analizine geçi? yap?lmadan önce, veri setinin analize uygunlu?u detayl?ca incelenmi?tir. Bu kapsamda, örneklem yeterlili?ini de?erlendirmek amacıyla Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) katsay?s? hesaplanm?? ve verilerin çok de?i?kenli normal da??l?m varsay?m?n? kar??lay?p kar??lamad??? Bartlett küresellik testi ile incelenmi?tir. Bu testlerin olumlu sonuçlanmas?, faktör analizinin uygulanabilirli?ini sa?lam??t?r.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarlıl???, güvenilirlik analizleri ile yüksek düzeyde kan?tlanm??t?r. Ölçe?in bütünü için hesaplanan Cronbach's Alpha katsay?s? **0.921** olarak rapor edilmi?tir.

Genellikle psikometrik ölçeklerde 0.70 üzerindeki Cronbach's Alpha de?eri kabul edilebilir düzeyde güvenilirlik gösterirken, 0.90 üzerindeki de?erler mükemmel iç tutarlıl??a i?aret eder. Bu sonuç, Örgüt Kültüründe ?? Güvenli?i Ölçe?i'nin maddelerinin birbirleriyle yüksek korelasyon içinde oldu?unu ve ölçmek istedikleri ortak yap?y? tutarlı? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap? geçerli?i, iki a?amalı? bir faktör analizi süreciyle belirlenmi?tir. ?lk olarak, veri setinin faktör analizi için uygunlu?u test edilmi?tir. Bu ön testler ?unlard?r:

Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) Katsay?s?: Örneklem yeterlili?ini ve maddeler aras?ndaki korelasyonlar?n faktörle?tirme için uygunlu?unu de?erlendirmi?tir.

Bartlett Küresellik Testi: Korelasyon matrisinin birim matris olup olmad???n?, yani maddeler aras?nda anlamlı ili?kiler bulunup bulunmad???n? belirlemi?tir.

Bu ön ko?ullar?n sa?lanmas?n?n ard?ndan, ölçe?in boyut yap?s?n? ortaya ç?karmak için faktör analizine geçilmi?tir. Son olarak, elde edilen faktör yap?s?n?n teorik modele uygunlu?unu ve genellenebilirli?ini test etmek amacıyla Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) uygulanm???tır. DFA, ölçe?in yap?s?sal modelinin veri ile uyum gösterdi?ini teyit etmi?tir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geli?tirme

Format: 43 maddeden olu?an, 5'li Likert tipi derecelendirme ölçe?i.

Derecelendirme: Her zaman, S?k S?k, Bazen, Nadiren, Hiçbir Zaman.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Endüstriyel çal??anlar ve yöneticiler.

Ya? Grubu: Yeti?kin çal??an popülasyonu.

Popülasyon Detaylar?: Çal??ma, Tuzla tersaneler bölgesinde görev yapan çal??anlar üzerinde gerçekleştirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Yüz yüze veya anket yoluyla öz-bildirim yöntemi kullan?lm???tır.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: 2013

?zinler ve Ücret: Ölçek, akademik bir yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir ve telif haklar? yazar ve ba?lı oldu?u üniversiteye aittir. Ticari kullan?m? için yazar?ndan izin al?nmas? gerekebilir.

Referanslar

Mörek, U. (2013). Örgüt kültüründe i? güvenli?i ölçe?inin geçerlik ve güvenilirli?i, Tuzla tersaneler bölgesi örne?i (Yüksek lisans tezi, ?stanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, ?stanbul).

Tez YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden edinilmi?tir: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi>

Tez detaylar?na bu ba?lant?dan ula??labilir: tez.yok.gov.tr

Ölçe?in orijinal PDF doküman? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: orgut-kulturunde-is-guvenligi-olcegi-toad.pdf

Örgüt Kültüründe ?? Güvenli?i Ölçe?i Maddeleri

43 maddeden olu?maktadır.

26. Tersane yönetimimiz kendini çal??anlar?n?n i? güvenli?inden sorumlu tutar 53.9 23.3 15.1 4.9 2.9

27. Tersane yönetimimiz i? güvenli?i ile ilgili problemleri durumlarından haberdar olmaya özel çaba harcar 50.6 24.9 15.1 8.2 1.2

28. Tersane yönetimimiz kazalar? rapor altına almaya isteklidir 58.4 24.1 11.4 5.7 0.4

29. Tersane yönetimimiz i? güvenli?i için her yönden geribildirim almaya çal??r